

DO KRAJA GODINE OTVOREN POZIV FONDA ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I ENERGETSKU UČINKOVITOST

Za obnovljive izvore dostupno 11 milijuna kuna

Piše **Danijela
BAŠIĆ-PALKOVIĆ**

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti objavio je javni poziv za sufinanciranje sustava za korištenje obnovljivih izvora energije u obiteljskim kućama putem kojeg je građanima dostupno ukupno 11 milijuna kuna. Nakon što je Fond prošle godine sufinancirao nabavu i ugradnju kotlova na biomasu i dizalice topline, ove godine su, uz navedeno, u program poticaja dodani i sunčani toplinski kolektori za zagrijavanje vode. Dostupno je 11 milijuna kuna, a ovisno o lokaciji kuće građani će moći dobiti 40, 60 ili

Za sufinanciranje se mogu prijaviti vlasnici ili suvlasnici obiteljskih kuća koje su zakonite, u kojima je više od 50 posto površine namijenjeno za stanovanje. Ovisno o lokaciji kuće, građani će moći dobiti 40, 60 ili 80 posto sufinanciranja, odnosno maksimalno do 75 tisuća kuna

80 posto sufinanciranja, odnosno maksimalno do 75.000 kuna.

Značajne uštede

Ovim programom Fond želi omogućiti građanima da troše manje energije te da koriste lokalno dostupne izvore, poput biomase, geotermalne energije ili sunca. Na taj način uštedjet će na energiji, ali i biti neovisniji o

cijenama fosilnih goriva. Za sufinanciranje se mogu prijaviti vlasnici ili suvlasnici obiteljskih kuća koje su zakonite, u kojima je više od 50 posto površine namijenjeno za stanovanje te imaju najviše tri stambene jedinice ili građevinsku bruto površinu do 600 četvornih metara.

Kako bi se prijavili, građani moraju imati svu potrebnu dokumentaciju vezanu uz legalnost i vla-

sništvo kuće, prebivalište na toj adresi te suglasnost ostalih suvlasnika kuće. Ne želeći riskirati nestručno izrađene instalacije, uz nabavu i ugradnju jednog ili više sustava, Fond će sufinancirati i izradu glavnog projekta te trošak stručnog nadzora. Glavni projekt je obavezan za prijavu, dok je izvršenje nadzornog inženjera jedan od dokumenata na temelju kojih će Fond vršiti i plaćanje.

Od izuzetne važnosti je da vrijednost projekata bude što realnija i temeljena na tržišnim cijenama jer se postotak sufinanciranja koji u konačnici bude odobren neće moći povećavati. S obzirom na prošlogodišnje iskustvo, Fond savjetuje građanima da i sami,

nakon što dobiju projekt, zatraže ponude za projektirane sustave.

Natječaj će biti otvoren do iskorištenja sredstava, odnosno do kraja godine. Plan Fonda je nastaviti s poticanjem korištenja obnovljivih izvora energije, osobito za građane, pa se tako za zadnji kvartal godine najavljuje i sufinanciranje malih solarnih elektrana na obiteljskim kućama.

Pametni gradovi i općine

Fond je objavio i javni poziv za sufinanciranje projekta primjene koncepta "pametnih gradova i općina" s ciljem integracije tehnoloških rješenja za ostvarenje održivog razvoja, učinkovite infrastrukture,

primjene energetske učinkovitosti. Ovim pozivom za projekte pametnih gradova i općina Fond je osigurao 8 milijuna kuna. Ovisno o lokaciji - grad ili općina će moći dobiti 40, 60 ili 80% bespovratnih sredstava do najviše 200 tisuća kuna po zahtjevu. Podnositelj, grad ili općina, može dostaviti najviše dva zahtjeva.

Prihvatljiva područja za provedbu projekata u poslovima grada ili općine po ovom pozivu su: gospodarstvo, poboljšanje sigurnosti građana i imovine, održivi promet, gospodarenje energijom, zaštita okoliša, klimatske promjene, upravljanje gradom ili općinom i uslugama te obrazovanje i kvaliteta života građana.

RAZGOVOR: PATRIZIA BOSICH, PRIVREMENA RAVNATELJICA ŽUPANIJSKE USTANOVE ZA KOORDINACIJU EU FONDOVA

Želimo biti aktivni dionici europske regionalne politike

Dužni smo svakoj općini ili gradu u Istri pružiti savjetodavnu i stručnu pomoć u pripremi i provedbi razvojnih projekata koji se planiraju financirati prvenstveno iz Europskih strukturnih i Investicijskih fondova ali i drugih EU financijskih instrumenata, ističe Patrizia Bosich

Razgovarala **Danijela BAŠIĆ-PALKOVIĆ**

Javna ustanova Regionalni koordinator Istarske županije za europske programe i fondove osnovana je u svibnju prošle godine na temelju Zakona o regionalnom razvoju. Taj zakon propisuje da svaka hrvatska županija mora imati javnu ustanovu koja obavlja poslove od javnog interesa s ciljem učinkovite koordinacije i poticanja regionalnog razvoja za područje jedinice područne (regionalne) samouprave. Ustanova je krenula s poslovanjem u svibnju 2019. godine, a za njenu privremenu ravnateljicu imenovana je bivša pročelnica županijskog Upravnog dojela za međunarodnu suradnju Patrizia Bozich.

Razvojna strategija

Čime se ustanova konkretno bavi, možete li pobrojati ključne aktivnosti?

Javna ustanova mora prvenstveno obavljati poslove u okviru javnih ovlasti koje su joj dodijeljene spomenutim Zakonom kao što su izrada županijske razvojne strategije i drugih strateških i razvojnih dokumenata. Tu je i provjeravanje usklađenosti dokumenata strateškog planiranja razvoja s hijerarhijski višim dokumentima te donošenje odluka kojima se potvrđuje usklađenost, pružanje stručne pomoći u pripremi i provedbi programa potpore i razvojnih projekata javnopravnim tijelima i javnim ustanovama s područja Istarske

Patrizia Bosich

županije. Posebno se to odnosi na projekte sufinancirane sredstvima iz strukturnih i investicijskih fondova Europske unije, pružanje stručne pomoći Istarskoj županiji u pripremi i provedbi EU projekata, provođenje programa Ministarstva regionalnog razvoja i EU fondova i drugih središnjih tijela državne uprave koji se odnose na ravnomjerniji regionalni razvoj.

Koliko je zaposlenih u ustanovi?

Trenutno je zaposleno šest osoba, a većina djelat-

nika je prešla iz županijskog Odjela za međunarodnu suradnju i europske poslove.

Tko su korisnici vaših usluga?

Korisnici su Istarska županija, kao osnivač koji nam može dodijeliti sve potrebne zadatke za učinkovito upravljanje regionalnim razvojem i učinkovito korištenje Europskih i strukturnih i drugih EU fondova. Naše usluge koriste i sva druga javnopravna tijela na području Istarske županije neovisno o tome je li osnivač jedinica lokal-

ne samouprave, državno tijelo RH ili drugo javnopravno tijelo.

To znači da smo dužni svakoj općini ili gradu u Istri pružiti savjetodavnu i stručnu pomoć u pripremi i provedbi razvojnih projekata koji se planiraju financirati prvenstveno iz Europskih strukturnih i Investicijskih fondova ali i drugih EU financijskih instrumenata.

Projekt KLIK-Pula

Na kojim projektima i poslovima trenutno radite?

Pripremamo više razvojnih projekata za javnopravna tijela, a istaknula bih dva projektna prijedloga koje pripremamo zajedno sa županijskim odjelom za obrazovanje, sport i tehničku kulturu u cilju uspostave „Centra za kompetentno cjeloživotno razvijanje inovativnih znanja i vještina u sektoru ugostiteljstva i turizma Pula - KLIK Pula“.

Projekt za sufinanciranje infrastrukture, odnosno za dogradnju Škole za turizam, ugostiteljstvo i trgovinu Pula pripremamo u okviru natječaja „Uspostava regionalnih centara kompetentnosti u sektoru turizma i ugostiteljstva“, kojeg sufinancira Europska unija iz sredstava Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. Program razvoja centra kompetentnosti koji će osim srednjoškolskog obrazovanja predviđati i usavršavanje te osposobljavanje odraslih, pripremamo za financiranje iz Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.

Također, u sklopu poziva Unapređivanja infrastrukture za pružanje socijalnih usluga u zajednici kao podrška procesu deinstitucionalizacije - druga faza, sufinanciranog od strane Europske unije iz sredstava Operativnog programa konkurentnost

i kohezija 2014. - 2020., pripremili smo projekt „Uspostava Gerontološkog centra Rovinj-Rovigno“ za Dom za starije i nemoćne „Domenico Pergolis“ iz Rovinja, a odnosi se na uspostavu i izgradnju dnevnog centra za starije žitelje grada Rovinja i okolice.

Kakvi su vam planovi za budućnost? Kakav konkretan razvoj priželjkujete u daljnjem radu ustanove?

Želimo biti aktivni dionici europske regionalne politike koji će načela te politike spustiti na razinu Istarske županije s ciljem ravnomjernog održivog razvoja Istre na dobrobit svih njenih građana. U tom kontekstu, potrebno je učinkovito koordinirati ključne regionalne institucije, gradove i općine i ostala javnopravna tijela u djelovanju u okviru zajedničkih razvojnih politika i ciljeva koje smo si zacrtali u Županijskoj razvojnoj strategiji. Cilj nam je unaprijediti učinkovitost korištenja Europskih strukturnih i investicijskih fondova na razini cijele županije, posebice javnog sektora te ćemo često organizirati informativne dane i specifične radionice i škole EU fondova. Jačanje tima je definitivno jedan od bitnijih ciljeva kako bi svima uspjeti pružiti stručnu podršku te s tim ciljem očekujemo pozitivne rezultate za projekt koji bi europskim novcem sufinancirao rad ustanove do kraja 2023.

U Hrvatskoj 21 koordinator

Postoje li na razini ostalih županija slične ustanove?

U Republici Hrvatskoj osnovan je 21 regionalni koordinator. Regionalni koordinatori su certificirane akreditirane regionalne razvojne agencije, za provedbu aktivnosti koje doprinose učinkovitijem upravljanju regionalnim razvojem i povećanju apsorpcije sredstava iz ESI fondova. U tom djelu, surađujemo s ostalim RK drugih hrvatskih županija, posebice Jadranske Hrvatske što smatram vrlo dobrim.

Kako se financira ustanova?

Kao jedini osnivač Istarska županija odgovorna je za financijsko poslovanje ustanove. Kao što sam već spomenula, kandidirali smo projekt u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. koji će sufinancirati rad djelatnika i aktivnosti ustanove do 2023. godine te na taj način osigurati većinu troškova ustanove putem EU sredstava.

Regionalni koordinatori su certificirane akreditirane regionalne razvojne agencije, za provedbu aktivnosti koje doprinose učinkovitijem upravljanju regionalnim razvojem i povećanju apsorpcije sredstava iz ESI fondova

#FOODNOTWASTE: U UMAGU ODRŽANA EKO-GASTRO TRIBINA POD NAZIVOM "HRANA NIJE OTPAD"

Svaki stanovnik Hrvatske godišnje baci više od 50 kilograma hrane!

Prema podacima Europske komisije u Hrvatskoj se godišnje baci 380 tisuća tona zdravstveno ispravne hrane od čega oko 53% odbačene hrane odnosi se na kućanstva

Piše **Lara BAGAR**

U Umagu je proteklog mjeseca održana akcija osvješćivanja građana o količini hrane koju bacamo. Javnu tribinu organizirao je Grad Umag u sklopu projekta Voli Umag, izdvoji s(v)e! u suradnji s komunalnim poduzećem 6. maj i udrugom Zelena Istra. Projekt sufinancira Europska unija iz Kohezijskog fonda u iznosu od 499.983 kuna, dok je ukupna procijenjena vrijednost projekta 641.713 kuna.

Jela od ostataka

U sklopu događaja - javne tribine građani su imali prilike vidjeti koliko to hrane godišnje baci jedna osoba i nemalo su se začudili kada su vidjeli 50 kilograma raznoraznih namirnica poslaganih na hrpu.

Naime, prema podacima Europske komisije u Hrvatskoj se godišnje baci 380 tisuća tona zdravstveno ispravne hrane od čega oko 53% odbačene hrane odnosi se na kućanstva.

Na licu mjesta građani su mogli kušati i razna jela spravljena od ostataka hrane. Aktivist, doktor fizike i samouki kuhar Goran

Količina hrane koja osoba godišnje baci

Zgrablic pomogao je Udruzi Zelena Istra da organizira pokaznu radionicu kuhanja s namirnicama koje se obično bacaju. Radili su njoke od starog kruha

s varivom od "povrća s dna frižidera" te arancine od zaostale riže koje su punili svim onim sitnicama koje se tjednima ostaju na policama hladnjaka. Građani su

se mogli informirati i putem letaka, saznati kako planirati kupnju, tumačiti oznake na hrani, skladištiti namirnice, iskoristiti ostatke... Mogli su vidjeti

i prikaz pravilno složenog hladnjaka te se slikati s kuharskom kapom i pregačom te objaviti sliku s oznakom #foodnotwaste te se na taj način priklju-

čiti globalnom pokretu koji osvješćuje građane da hrana nije otpad.

Rasipanje hrane, odnosno odbacivanje hrane koja se još uvijek može iskoristiti, aktualna je i prioritarna tema u Europi i svijetu. U proizvodnji, distribuciji i skladištenju hrane iskorištavaju se prirodni resursi, a često se proizvode i negativni utjecaji na okoliš. Sprečavanje nastanka otpada od hrane važno je i sa socijalnog gledišta - puno hrane se nepotrebno baca, a postoje milijuni ljudi koji je nemaju dovoljno. Nezanemariv je i sve važniji okolišni aspekt.

Socijalni i okolišni aspekt

Naime, površina zemljišta na kojem se uzgaja hrana veća je od površine Kine, to su iskrčene šume, životinjama i biljkama je ugroženo stanište, lokalno stanovništvo je često preseljeno, kvaliteta tla je ugrožena - sve to da bismo proizveli hranu koju na kraju bacamo.

Također, na proizvodnju hrane koju ne pojedemo potroši se 25 posto pitke vode koja se utroši u svijetu na godišnjoj razini. Osim toga na proizvodnju hrane koju bacimo utroše se sati i sati ljudskog rada, mehanizacija, gorivo,

energija, pakiranje i ambalaža, transport - emisije CO2. Kada hrana završi na odlagalištima, u procesu anaerobne razgradnje nastaje metan, vrlo štetan staklenički plin, višestruko štetniji od ugljičnog dioksida za efekt staklenika i klimatske promjene.

SAVJETI ZA SMANJENJE OTPADA OD HRANE

- Kupujte pametno i realno. Uvijek prije kupovine provjerite što vam doista nedostaje u hladnjaku i smiočnici, napraviti popis za kupovinu i nastojite ga se pridržavati
- Provjerite rok trajanja i pravilno ga protumačite "upotrijebiti do" nije isto što i "najbolje upotrijebiti do". Nakon isteka "najbolje upotrijebiti do" datuma obavezno sami provjerite namirnicu pogledajte, pomirišite, kušajte prije nego što bacite
- Ako ne možete potrošiti hranu prije datuma "upotrijebiti do", zamrznite je!
- Ne pretrpavajte hladnjak i smiočnicu
- Namirnice koje ste tek kupili stavite u stražnji dio frižidera, a one starije sprijeda.
- Višak pripremljene hrane možete i zamrznuti. Ako vam trebaju male količine neke hrane, isto možete zamrznuti (kriške kruha ili malo mlijeka za kavu u posudi za led).
- Iskoristite ostatke!
- Ako vidite da ne možete potrošiti hranu prije datuma "upotrijebiti do", možete je zamrznuti i tako joj produljiti trajnost.

- Ne servirajte prevelike porcije hrane. Ostatke skuhane hrane pojedite sljedeći dan ili ih ponesite na posao umjesto marendne.
- Potražite recepte za pripremu hrane od ostataka kuhanih jela, starog kruha, voća ili povrća koje više nije svježe...
- Konzervirajte i kiselite hranu - tako produžujete vijek trajanja namirnica, a ujedno spremate odličnu domaću zimnicu (marmelade, kisele krastavce, paprike, umak od rajčice, ajvar...)
- Kada ipak morate baciti hranu - kompostirajte!

EU PROJEKT LIKE ŠTITI PRIRODNE VRIJEDNOSTI ČIĆARIJE, ALI I

ČIĆARIJA ZOVE!

Suživot zaštićenih biljaka i životinja, sportaša i izletnika

Piše **Gordana ČALIĆ ŠVERKO**

U sklopu EU projekta LIKE koji štiti zaštićene prirodne vrijednosti Čićarije, ali i potiče razvoj outdoor sportova i boravak u prirodi, upravo je snimljeno osam kratkih, dvominutnih video isječaka prikladnih za dijeljenje putem društvenih mreža, pod zajedničkim nazivom Čićarija zove!, a sve sa ciljem prenošenja glavne poruke projekta LIKE - Living on the Karst Edge.

Otpor institucija

- "Zaštita ni(je) zabrana", osnovni je koncept kojeg projekt LIKE promovira, ali i primjenjuje u praksi kroz upravljanje koje uvažava potrebe svih korisnika prostora uključujući lokalno stanovništvo, sportaše i rekreativce, izletnike, lokalne poduzetnike, znanstvenike i sve ostale. Izrađeni video isječci bave se svojevrsnim sukobom između sportaša i institucija koje se bave zaštitom, na način da promoviraju mogućnost kompromisa kojim se osigurava suživot ugroženih vrsta i održivog razvoja sporta u

Penjanje, paraglajding, planinarenje i biciklizam. Sve su to redom sportovi u zamahu razvoja i popularnosti na Čićariji. Za svaki od četiri sporta snimljena su dva dvominutna video uratka od kojih se jedan odnosi na promicanje sportskih dosega i atraktivnost tog sporta kroz kadrove snimljene na Čićariji, dok se drugi odnosi na prikaz važnosti zaštite prirodnih vrijednosti. U glavnim ulogama sportski su "influenseri"

zaštićenim područjima, ističe voditelj projekta Bruno Kostelić.

Rekreativci su, kaže Kostelić, ljubitelji prirode i s njom osjećaju snažnu povezanost, a zabrane doživljavaju kao nepoželjna ograničenja. Video uradcima koji promoviraju sport, a produkt su projekta LIKE, očekuje se povećana naklonost sportaša prema projektu i projektnoj problematiki. Istarska županija kao vodeći partner projekta LIKE razvija ideju unaprjeđenja krškog područja Čićarije, valorizirajući prirodne vrijednosti tog područja, te stavljanje istih u funkciju općeg društvenog i gospodarskog razvoja.

Penjanje, paraglajding, planinarenje i biciklizam. Sve

su to redom sportovi u zamahu razvoja i popularnosti na Čićariji što je potrebno

poticati, ali je u isto vrijeme potrebno podizati svijest rekreativaca, domaćeg stanovništva i svih drugih. Za svaki od četiri sporta snimljena su dva dvominutna video uratka od kojih se jedan odnosi na promicanje sportskih dosega i atraktivnost tog sporta kroz kadrove snimljene na Čićariji, dok se drugi odnosi na prikaz važnosti zaštite prirodnih vrijednosti iz perspektive znanstvenika, prikazujući na taj način mogućnost suživota zaštićenih biljaka i životinja, sportaša i izletnika.

Inovativnost u pristupu je ta, kaže Kostelić, što se unutar zajednica sportskih i rekreativnih, traže influenseri, dovoljno osviješteni da utječu na druge članove zajednice te da na taj način svi zajedno naprave iskorak u upravljačkom smislu. Svi mehanizmi upravljanja moraju osigurati opstojnost zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta.

Videnje svoga bavljenja sportom u filmićima promoviraju renomirani i aktivni sportaši. Uključeni

znanstvenici također su redom uvaženi stručnjaci iz svojih područja. Stručnjake za botaniku predstavljaju dr. Peter Glasnović kao znanstveni asistent Univerze na Primorskom iz Kopra, dr. sc. Boštjan Surina kao kustos Prirodoslovnog muzeja Rijeka, te Slavko Brana kao djelatnik Javne ustanove Natura Histrica, dok je Tomislav Banderas Anić voditelj centra za posjetitelje i oporavišta za bjeloglave supove u Belom na otoku Cresu.

Sportsko penjanje

Sportsko penjanje sport je u snažnom usponu popularnosti i sve je više penjačkih lokacija na području Čićarije. Sami penjači jedina su prijetnja za vrste i staništa vertikalnih stijena. S druge strane, penjači su i jedina prilika da se uz inovativni nadzor koji uključuje suradnju s penjačima, osigura spoznaja o stanju staništa i uspostavi adekvatna zaštita tih nepristupačnih važnih staništa.

- Projektni tim LIKE od samog je početka svog rada uspostavio komunikaciju sa penjačkom zajedni-

Voditelj EU LIKE projekta Bruno Kostelić(desno)

POTIČE RAZVOJ OUTDOOR SPORTOVA I BORAVAK U PRIRODI

com u Istri, a u narednom razdoblju projektom planira osigurati i nove penjačke smjerove na Čičariji koji su prihvatljivi sa aspekta zaštite prirode. Kratak video uradak sa Markom Kalčićem kao glavnim akterom, prvi će se promovirati putem facebook stranice projekta LIKE@LivingOnTheKarstEdge i istoi-menog Youtube kanala. Dalje bi nastavili sa logikom svaki tjedan jedan filmić dok se u konačnici ne prikažu sva četiri sporta i njihov utjecaj na prirodne vrijednosti Čičarije, najavljuje Kostelić.

Marko Kalčić, 29-godišnji profesor francuskog jezika u Gimnaziji Pula, s penjanjem se upoznao još kao dijete. Penjanje i boravak u prirodi bili su mu dio obiteljskog života te je stoga ponekad penjao s roditeljima i prijateljima. Iako je u srednjoškolskim danima zanemario ovaj sport, ponovo mu se vratio na fakultetu te se njime počeo aktivnije baviti. Danas se penjanjem bavi rekreativno, a natječe se u prijateljskom okruženju na lokalnoj Boulder ligi Istre i Kvarnera te sudjeluje u njejoj organizaciji. Trenira uvijek kad stigne, ovisno o razini

motivacije. Najčešće je to dva do tri puta tjedno u dvorani, a vikende provodi na stijeni u prirodi što mu je prioritet i glavna motivacija.

Paraglajderi i bjeloglavi supovi

Veseli se ljetnim školskim praznicima kada će imati više vremena za penjanje i odlazak u brda. U posljednje vrijeme bavi se i slackline-om (hodom po traci) i highline-om (hod po traci na većim visinama). Član je Alpinističkog odsje-

ka u Planinarskom društvu Glas Istre.

Kostelić će na pitanje smetaju li paraglajderi zaštićenim pticama koje obitavaju na krškom rubu, odgovoriti da je za sada znanstveno nepotvrđena pretpostavka da paraglajderi svojim jedrenjima u zraku negativno utječu na sove ušare, sure orlove i bjeloglave supove. Činjenica da paraglajderi i bjeloglavi supovi preferiraju letenje na istim lokacijama dodatan je izazov u iznošenju prijedloga mjera projekta LIKE koje

će bez isključivih zabrana za paraglajdere u zaštićenim područjima, pticama osigurati povoljne uvjete, a ljudima uživanje u rekreaciji.

Među sportašima, akterima filmića je i Dean Prodan, 40-godišnji turistički vodič paraglajdingom se bavi već 22 godine, od samih začeta ovog sporta u Istri kada se njime bavilo tek nekoliko entuzijasta. U početku mu se letenje nije činilo sigurnom aktivnošću, no nakon što je završio tečaj, ohrabrio se te je od ravnica počeo uzlije-

tati sa sve viših brda. Ovim sportom se bavi rekreativno, samo za sebe. Čim se uspije osloboditi od obaveza, leti. Trudi se da tako bude barem jednom mjesečno. Najduže je u zraku bio tri sata kada je preletio oko 50 kilometara. Osim paraglajdinga zanimaju ga speleologija i biciklizam u prirodi.

Brdski biciklisti i planinari

Košnje i stočarstva više nema, sada putove i staze održavaju brdski biciklisti i planinari. Sve veći broj rekreativaca prisutnih na krškim travnjacima uzrokuje cjepkanje staništa, ali veći je problem izostanak košnje i stočarstva što uzrokuje nestanak i zarastanje travnjaka. Danas zapravo biciklizam, planinarenje i svi oblici izletništva u prirodu na Čičariji pozitivno utječu na održavanje postojećih staza i putova koje ljudi više ne koriste. Opasnost leži u masovnosti koja uz nisku svijest o potrebi zaštite prirode, uvijek predstavlja opasnost za zaštićene i ugrožene vrste pred nestajanjem koje obitavaju na Čičariji.

Andrea Kiršić, 39-godišnja učiteljica u osnovnoj školi i kondicijska trenerica biciklizmom se ozbiljnije počela baviti za vrijeme fakultetskih dana. Višestruka je državna prvakinja u olimpijskom krosu i maratonu te bivša članica Hrvatske reprezentacije. Natjecala se na 1. Europskim igrama u Baku 2015. godine. Danas se natječe na maratonskim i etapnim utrkama. Trenira svaki dan, a bicikl vozi po lokalnim i seoskim putovima koji se nalaze daleko od prometnih cesta i civilizacije. Svaki dan pređe između 30 i 100 kilometara, ovisno o tome radi li se o treningu ili vozikanju. Kaže da biciklizam ne dopušta previše lutanja po drugim sportovima, no preko zime voli otići trčati na Učku i Čičariju.

Igor Zaharija, 40-godišnji prodajni predstavnik u agenciji za posredovanje nekretninama, član je Planinarskog društva Glasa

Istre i aktivni član Hrvatske gorske službe spašavanja. U planinarske pohode najviše voli odlaziti s prijateljima i svojom djecom. Budući da je njegova baka kod koje je često boravio živjela na rubu šume, ljubav prema prirodi razvio je od malih nogu. S planinarenjem je počeo u svojoj 19 godini i od tada svoje slobodno vrijeme redovito provodi u planinama u krugu prijatelja.

Voli odlaziti u Julijske Alpe, na Dolomite i Paklenicu, a Čičariju nosi u srcu već 25 godina od trenutka kada ju je prvi put posjetio te joj se otada uvijek vraća. Kao pravi ljubitelj aktivnog boravka u prirodi, bavi se i brojnim drugim aktivnostima kao što su biciklizam, kajak, hodanje, penjanje, a važno je, kaže, samo da je u prirodi.

Očekivani rezultat

- Video isječcima namjerava se promijeniti ponašanje sportaša, potaknuti njihovu veću senzibiliziranost prema okolišnoj problematici kao i osigurati dodatnu promociju sporta i boravka u projektom području usmjerenu prema široj zainteresiranoj javnosti, napominje Kostelić.

Promidžba proizvedenih video isječaka izvršit će se viralnim marketingom koji snažno utječe na krajnje korisnike koji se o outdoor sportovima u najvećoj mjeri informiraju putem mrežnih izvora. Osim toga, multimedijски kanali već se od samog početka projekta LIKE koriste radi informiranja, povećanja vidljivosti projekta i prenošenja glavnih poruka projekta prema općoj javnosti i ciljanim skupinama uključenim u provedbu edukativnih programa.

Aktivnosti na krškom području, kaže Kostelić, nisu same po sebi nepoželjne. Adekvatna zaštita gotovo nikad ne znači i apsolutnu zabranu, te je stoga kroz jedan participativni i stručno vođen konzultacijski proces, potrebno definirati rješenje koje podmiruje potrebe svih uključenih strana.

ISTARSKA ENERGETSKA AGENCIJA UKLJUČENA U PROJEKT „FIRECE“ KOJI ISTRI DONOSI 180 TISUĆA EURA

Sektor zgradarstva najveći potrošač energije u Europi

Energetski učinkovite zgrade bitne za održivi nisko-ugljični razvoj

Energija je jedan od glavnih preduvjeta za razvoj gospodarstva. Iako se sve više ulaže u korištenje obnovljivih izvora energije, svjetska ekonomija se i dalje većinski temelji na uporabi fosilnih goriva u svrhu proizvodnje električne i toplinske energije. Zbog činjenice da je sektor zgradarstva najveći potrošač energije u Europi, Regionalni i lokalni energetski planovi uglavnom se fokusiraju upravo na sektor zgradarstva. Naime, energetski učinkovite zgrade imaju znatan potencijal odigrati ključnu ulogu u održivom nisko-ugljičnom razvoju.

Kvalitetne investicije

Pritom nažalost sredstva koja se u energetskim planovima izdvajaju za financiranje prelaska industrije te malog i srednjeg poduzetništva na niskougljične energije nisu dostatna da u većoj mjeri potaknu kvalitetne investicije koje bi industriji te malom

Projekt FIRECE ima za cilj poboljšati kapacitet javnog sektora i povezanih subjekata u planiranju teritorijalnih niskougljičnih strategija u okviru energetskih planova, podržavajući tranziciju tradicionalnog industrijskog sektora prema niskougljičnim energijama

i srednjem poduzetništvu omogućile optimizaciju resursa.

Kako bi se povećao udio izdvajanja za financiranje industrije te malog i srednjeg poduzetništva, IRENA se 2017. uključila u provedbu projekta FIRECE - Innovative Financial Instruments for industry low carbon energy transition in Central Europe, koji je sufinanciran EU sredstvima programa CENTRAL EUROPE u 85% iznosu. Vrijednost projekta za Istrsku županiju iznosi nešto više od 180.000 eura.

-Cilj ovog projekta je detektirati financijski instrument pogodan za industriju te malo i srednje poduzetništvo u svrhu ulaganja u optimizaciju re-

sursa za postizanje energetske učinkovitosti. Također, projekt ima za cilj poboljšati kapacitet javnog sektora i povezanih subjekata u planiranju teritorijalnih niskougljičnih strategija u okviru energetskih planova, podržavajući tranziciju tradicionalnog industrijskog sektora prema niskougljičnim energijama, pojašnjava direktor IERNA-e Valter Poropat.

Uz to, projekt pruža potporu regionalnim tijelima, energetskim agencijama i regionalnim financijskim agencijama za izradu i provedbu inovativnih financijskih instrumenata, posebno usmjerenih na ulaganja u uštedu energije i projektnih pla-

nova malih i srednjih poduzeća. Ujedno, razvijeni postupak procjene provjerit će kvalitetu investicija i projekata koje mala i srednja poduzeća razvijaju kako bi optimizirali resurse i postigli ciljeve.

On-line platforma

Kroz projekt FIRECE, agencija je istražila trenutno dostupne mogućnosti financiranja industrijskih subjekata u Hrvatskoj s naglaskom na investicije u obnovljive izvore energije i energetske obnove te je održana radionica za koordinatora i provoditelje energetskih planova kao i za financijske p o -

srednike koji pružaju mogućnosti financiranja investicija u obnovljive izvore energije.

-U sklopu edukacijskih aktivnosti, izrađena je on-line platforma sa edukacijskim materijalima podijeljenim u 5 kategorija: EU energet-

ska politika i ciljevi, upravljanje energetskim planovima, razvijanje (inovativnih) financijskih instrumenata, praćenje utjecaja javnih ulaganja te kako poticati mala i srednja poduzeća da investiraju u energetski učinkovite izvore energije, pojasnio je direktor IERNA-e Valter Poropat.

Početkom godine predstavnici IRENE sudjelovali su u Bruxellesu na dvodnevnoj radionici "Financijski instrumenti za ulaganja u energetsku učinkovitost i obnovljive izvore energije" koju je organizirala FI-Compass platforma. FI-Compass platformu inicirala je Europska komisija uz partnerstvo Europske investicijske banke kako bi pružili podršku akterima u prelasku na financijske instrumente u nadolazećem razdoblju.

Prvog dana radionice sudionicima su prezentirane različite faze izrade i implementacije ESIF financijskih instrumenata za ulaganja u energetsku efikasnost i obnovljive izvore energije u programskom periodu 2014-2020. Radionica se nastavila drugoga dana predstavljanjem tema vezanih uz Ugovaranje energetskog učinka (EPC) i Pružatelje energetskih usluga (ESCO) uključujući i smjernice Eurostat-a i EIB-a kako financirati EPC putem ESIF financijskih instrumenata i bespovratnih potpora.

Analiza podataka

Za kraj radionice prezentirani su primjeri najboljih praksi putem kojih su se prisutni sudionici mogli upoznati sa uspješnim primjerima korištenja financijskih instrumenata u poticanju ulaganja u energetsku učinkovitost diljem Europske Unije. Tijekom oba dana radionice, sudionici su iskoristili mogućnost razmjene mišljenja i znanja sa stručnjacima iz Europske komisije i FI-Compass-a te su kroz raspravu i prezentaciju predstavljena praktična iskustva polaznika radionice kao i potencijal i izazovi uporabe ESIF financijskih instrumenata za investiranje u energetsku učinkovitost i obnovljive izvore energije.

U nastavku provedbe projekta FIRECE, aktivnosti će biti posvećene analizi i pripremi podataka za izradu Ex-ante analize i studije izvedivosti financijskih instrumenata posebno usmjerenih na tranziciju industrije prema niskougljičnim izvorima energije. Projekt će biti u provedbi do polovice 2020. godine.

Valter Poropat

M. MILOŠEK

BESPLATNE EDUKACIJE ZA GRAĐANE O KORIŠTENJU SREDSTAVA IZ EUROPSKIH FONDOVA

U Puli održani Regionalni dani EU fondova

Putem interaktivnih radionica, panel diskusija i edukativnih sadržaja, polaznici uz korisne savjete ujedno imaju priliku razmijeniti iskustva i povezati se s predavačima i drugim sudionicima, sa svrhom jačanja suradnje na svim razinama i realizacije što većeg broja projekata

Piše **Borka PETROVIĆ**

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u suradnji s institucijama u sustavu upravljanja i kontrole korištenja EU fondova, kao nositelj politike ravnomjernog regionalnoga razvoja u Republici Hrvatskoj i ove godine organizira informativno-edukativna događanja pod nazivom "Regionalni dani EU fondova".

Putem brojnih događaja, koji će biti organizirani u ukupno 30 gradova diljem Hrvatske, šira javnost i svi zainteresirani pojedinci, moći će dobiti informacije o svim mogućnostima financiranja iz fondova Europske unije. Besplatne edukacije namijenjene svim

građanima zainteresiranima za mogućnosti korištenja EU fondova održane su i u Puli u prostorima Gradske vijećnice.

Panel diskusija

Prisutnima su se obratili zamjenik gradonačelnika Pule Radovan Cvek i Velimir Žunac, državni tajnik u Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije. Potom

je održana panel diskusija Razvoj Pule kroz fondove Europske unije na kojoj su sudjelovali Robert Cvek, zamjenik gradonačelnika Grada Pule; Patrizia Bosich, privremena ravnateljica JU Regionalni koordinator Istarske županije za europske programe i fondove; Boris Sabatti, direktor Istarske razvojne agencije; Helga Može, upraviteljica Zaklade za poticanje par-

tnerstva i razvoj civilnoga društva; Ivana Dragišić, v.d. pročelnice Upravnog odjela za međunarodnu suradnju i europske poslove Istarske županije; Jasenka Kapuralin, voditeljica Centra za europsku suradnju u Agenciji za ruralni razvoj Istre; Dorian Siljan, vlasnik OPG-a Siljan te predsjednik udruge ekoloških proizvođača Istarske županije "Istarski eko proizvod".

Nakon panel diskusije uslijedila su stručna izlaganja "EU fondovi kao mogućnost financiranja". Tako je Program integriranih teritorijalnih ulaganja predstavila Irena Jurčić iz Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije. Sanja Malec iz HAMAG-BICRO-a predstavila je financijske instrumente za poljoprivredu i ruralni razvoj, a o najčešćim po-

greškama prilikom predaje projektne prijave i o ključnim točkama u provedbi projekta govorio je Goran Terzić iz HAMAG-BICRO-a.

Projektni prijedlog

Na kraju edukativnog dana je Kristian Korunić iz Moneo savjetovanja održao radionicu "Kako napisati projektni prijedlog i dobiti sredstva iz EU fondova za male i srednje poduzetnike" na kojoj su se sudionici imali priliku informirati o preduvjetima potrebnima za prijavu na natječaj, kao i kako izraditi projektni prijedlog. Na radionici se također obradila tema o pripremi natječajne dokumentacije i proceduri slanja projektne prijave te na čemu se najviše gube, a na čemu dobivaju bodovi. Zaključno su sudionici imali prilike postaviti pitanja predavačima. Događanje "Regionalni dani EU fondova" namijenjeno je svim građanima zainteresiranima za mogućnosti korištenja fondova Europske unije.

Putem interaktivnih radionica, panel diskusija i edukativnih sadržaja, polaznici uz korisne savjete ujedno imaju priliku razmijeniti iskustva i povezati se s predavačima i drugim sudionicima, sa svrhom jačanja suradnje na svim razinama i realizacije što većeg broja projekata.

Apel gradovima i općinama da predvide odlagališta za građevinski otpad

U Županijskoj komori Pula održana je druga sjednica Sekcije Zajednice za zaštitu okoliša u gospodarstvu. Sekcija okuplja širok profil istarskih tvrtki s ciljem usklađivanja gospodarstva s društvenim interesima na području zaštite okoliša, gdje se gospodarenje otpadom nametnulo kao najveći izazov.

Predsjednica Sekcije Koviljka Aškić istaknula je kako je povezivanje i suradnja komunalnih društava i tvrtki neophodna za uspostavljanje održivog sustava gospodarenja otpadom na području Istre. Posebno je naglasila važnost uspostavljanja informacijske platforme koja će sadržavati popis

usluga svih tvrtki koje se bave prikupljanjem otpada (podaci o tvrtki, vrsti otpada i načinu prikupljanja) te značaj educiranja korisnika javnih usluga o obvezama po pitanju odvajanja otpada i vođenju propisane dokumentacije o otpadu.

Aškić je uz to napomenula kako je Nacrt prijedloga Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom trenutno u postupku javnog savjetovanja sa zainteresiranom javnošću i traje do 17. srpnja.

Sa sjednice je upućen apel jedinicama lokalne uprave i samouprave da predvide odlagališta za građevinski otpad prilikom donošenja prostor-

nih planova gradova i općina. Osim bivšeg kamenoloma i odlagališta Valmarin, nepostojanje drugog odlagališta za inertni građevinski otpad na području Istarske županije predstavlja gorući problem za građevinske tvrtke, ali i okoliš, jer dovodi do pojave divljih odlagališta.

Tema razgovora na bila je i biološki razgradiv otpad iz vrtova i parkova, hrana i kuhinjski otpad iz kućanstava, restorana, ugostiteljskih i maloprodajnih objekata i slični otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda (biootpad) koji predstavlja posebnu problematiku jer se mora prazniti na dnevnoj bazi.

D. B. P.

NOVE MOGUĆNOSTI ZA MALE I SREDNJE PODUZETNIKE NAUTIČKOG SEKTORA

Pokrenuta web-platforma EU projekta ECO-NautiNET

Sjednica Gospodarskog vijeća HGK - ŽK Pula održana u kampusu tvrtke Infobip u Vodnjanu

Na nedavno održanoj sjednici Gospodarskog vijeća HGK - ŽK Pula u kampusu tvrtke Infobip - Pangea u Vodnjanu, predstavljena je web-platforma EU projekta ECO-NautiNET. Prezentaciju je održao Denis Hrelja, viši stručni suradnik HGK - ŽK Pula, ujedno i voditelj projekta.

Međusobno umrežavanje

Web-platforma koja je dostupna na poveznici econautinet.fsb.hr omogućuje korištenje nekoliko instrumenata i alata za međusobno umrežavanje poduzetnika te njihovo povezivanje s istraživačkim i znanstvenim organizacijama, poduzetničkim i ostalim institucijama radi infor-

Web-platforma uključuje tražilice koje daju uvid u proizvode, tehnologije i specijalizirane usluge članova platforme, modul E-učenje koji omogućava pristup online materijalima koji su se koristili tijekom projekta te uvid u prikaz profila tvrtki putem kojeg se prikazuje ponuda najboljih dostupnih tehnologija, proizvoda, inovacija ili potreba

miranja te prijenosa znanja i tehnologija unutar nautičkog sektora. Među ostalim, web-platforma uključuje tražilice koje daju uvid u proizvode, tehnologije i specijalizirane usluge članova platforme, modul E-učenje koji omogućava pristup online materijalima koji su se koristili tijekom projekta te uvid u prikaz profila tvrtki putem kojeg se

prikazuje ponuda najboljih dostupnih tehnologija, proizvoda, inovacija ili potreba. Za potrebe izrade web-platforme anketirano je više od 150 poduzetnika iz pet zemalja kako bi platforma što više zadovoljila konkretne zahtjeve korisnika.

Popis funkcionalnosti ECO-NautiNet platforme nije konačan pa će

se platforma razvijati u skladu s potrebama i primjedbama korisnika. Namjera je svih projektnih partnera da ECO-NautiNet platforma bude dugoročno vidljiva i svrsishodna svim dionicima nautičkog sektora.

Projekt ECO-NautiNET

I nakon završetka projekta web-platforma bit će na raspolaganju već registriranim, ali i svim budućim korisnicima bez ikakve naknade. Upravno će brojnost korisnika utjecati na kvalitetu informacija koja će se razmjenjivati radi unaprjeđenja poslovanja korisnika. U sklopu projekta, osposobljenisu i tzv. brokeri koji će biti na raspolaganju budućim korisnicima platforme za

pomoć prilikom registracije, ali i svima registriranim za podršku pri korištenju web-platforme.

Podsjetimo, ECO-NautiNET je projekt br. 398 u u sklopu Interreg Adrion programa transnacionalne suradnje 2014. - 2020. čija je ukupna vrijednost 969.383 eura, a koji je započeo 1. veljače 2018. i trajat će 24 mjeseca. U projektu sudjeluje šest partnera iz pet zemalja, a HGK - ŽK Pula je projektni je partner. Provedbene aktivnosti usmjerene su na poboljšanje konkurentnosti i inovativnosti malih i srednjih poduzeća nautičkog sektora Jadransko-jonske regije te davanje potpore njihovoj internacionalizaciji i umrežavanju.

D. BAŠIĆ-PALKOVIĆ

Natječaj za sudjelovanje u mentorskom programu za udruge

Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva raspisala je Natječaj za sudjelovanje u mentorskom programu za udruge koji je otvoren do 01.08.2019. godine. Cilj natječaja je pružiti potporu udrugama u njihovom radu, usklađivanju sa Zakonskim propisima, potpori pri prijavi projekata, razradi načina ostvarenja zacrtanih ciljeva te ostalim redovnim aktivnostima. Naglasak je na kontinuiranoj potpori udrugama te se u ovom programu očekuje i proaktivnost udruge i njenih članova za sudjelovanjem. Procijenjena vrijednost nefinancijske potpore iznosi 40.000 kuna, a ukupno za sudjelovanje u mentorskom programu bit će odabrane 3 udruge.

Cjelokupnu natječajnu dokumentaciju udruge mogu preuzeti na web stranici www.civilnodrustvo-istra.hr u dijelu "Otvoreni natječaji".

D. B. P.

Za projekt ICARUS 27 tisuća eura

Istarska županija prepoznala je važnost europskog projekta ICARUS - "Intermodal Connections in Adriatic-Ionian Region to Upgrowth Seamless solutions for passenger" za čiju je provedbu u potpunosti odgovorna Istarska razvojna agencija IDA d.o.o. Stoga je odlukom župana donešena odluka da se Istarskoj razvojnoj agenciji (IDA) odobravaju namjenska sredstva za financiranje projekta u iznosu od visini od 27 tisuća eura. U svrhu financiranja projekta Istarska županija potpisati će sporazum s agencijom, a sredstva za njegovu provedbu osigurana su u županijskom proračunu.

D. B. P.

POREČKI aMORE FESTIVAL DAO PREPORUKE ZA OČUVANJU MORA

Iznajmljivači, postanite prijatelji mora!

AMORE festival poiza iznajmljivače na zajedničko osvještavanje turista i putnika o važnosti očuvanja mora jer kako navode, "zajedno možemo učiniti puno više". Naime, mora i oceani pokrivaju preko 70 posto površine Zemlje, a do sada je istraženo manje od 10 posto tog golemog prostora. Značenje mora i oceana je mnogostruko: oni su najveći opskrbljivači kisikom, izvor su hrane i zdravlja, povezuju svijet putem transportnih i komunikacijskih kanala te predstavljaju ogroman energetski potencijal.

Uz to, mora i oceani izvor su nepresušne umjetničke inspiracije, prostor su velikih tajni i misterija te ne poznaju nacionalne granice. Njihovo zdravlje ugroženo je zagađenjem, prekomjernim izlovom ribe i klimatskim promjenama.

-Zajednički nazivnik ovom problemu su loše životne navike i neadekvatno upravljanje tim zajedničkim dobrom,

o kojem ovisi gotovo tri i pol milijarde ljudi. O moru ovisimo i mi. Možemo reći

da more ulazi u gotovo svačiji dom, budući da gospodarstvo Hrvatske uglavnom ovisi o moru, odnosno turizmu. Hrvatsku je u 2018. godini posjetilo gotovo 20 milijuna turista te bi naš zajednički zadatak i odgovornost trebali

uključivati i osvještavanje naših "privremenih stanovnika", poručuju organizatori festivala.

Iz tog razloga, aMORE festival pripremio je niz jednostavnih preporuka koje svaki iznajmljivač može preuzeti, isprintati, personalizirati, uokviriti i njima oplemeniti svoje apartmane. Trenutno su na raspolaganju engleska i hrvatska verzija, a datoteke spremne za tiskanje moguće je preuzeti na: <https://www.amore-festivalporec.net/post/iznajmljivaci-postanite-prijatelji-mora>. **D. B. P.**

Glavni urednik:
Robert Frank

Urednica priloga:
Danijela Bašić-Palković

Izdavač:
Glas Istre novine d.o.o.

Prilog je realiziran u suradnji s Istarskom županijom